

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/72/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019202042
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:0019202042.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Táne Veščičikovej v spore žalobcu: Inprega, a.s., so sídlom v Košiciach, Mlynská 28, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Martinom Kostrejom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Cyrila a Metoda 3, proti žalovanému: Mesto Michalovce, so sídlom v Michalovciach, Námestie osloboditeľov 30, IČO: XX XXX XXX, o zaplatenie 155.057,69 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 6.12.2019 č.k. 11C 14/2019-86 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania žalobcu v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 155.057,69 eur s 5% ročným úrokom od 1.3.2019 do zaplatenie, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Priznal úspešnému žalobcovi náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému v pomere 100%.

2. Rozhodol tak o nároku žalobcu na primeranú náhradu za užívanie pozemkov v jeho vlastníctve žalovaným, na ktorých sú postavené cesty a chodníky (pozemné komunikácie) v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. a nároku na plnenie titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie verejného priestranstva.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním vzal za preukázané, ktorá skutočnosť nebola ani medzi stranami spornou, že žalobca je vlastníkom pozemkov evidovaných v EKN pod č. XXXX/X o výmere 861 m² v kat. úz. Michalovce. Na týchto pozemkoch sú v časti 450 m² postavené cesty a chodníky, ktorých vlastníkom je žalovaný. Obdobne sa takéto pozemné komunikácie nachádzajú aj na parcele N. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 286 m², parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 241 m², parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 514 m², EKN XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 397 m² a parc.č. XXXX/X - záhrady o výmere 202 m², parc.č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 197 m², parc.č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 243 m², parc.č. XXXX - orná pôda o výmere 481 m², XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 254 m², parc.č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 245 m², avšak spolu len v rozsahu 904 m², na parcele CKN parc.č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 235 m², XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 2851 m², na parcele W. XXXX - záhrady o výmere 1926 m², v časti 842,625 m², parc.č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 551 m², parc.č. XXXX - záhrady o výmere 128 m², parcely N. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 788 m² a parc.č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 389 m², tvoria verejné priestranstvo užívané obyvateľmi mesta

- žalovaného. Po odpredaji časti týchto dvoch pozemkov od 12.3.2018 verejné priestranstvo z týchto parcel predstavuje výmeru 878 m². Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019 postúpil vlastník pozemkov C.. L.. M. svoju pohľadávku proti žalovanému titulom nezaplatenej náhrady za užívanie parcel W. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX za obdobie od 1.7.2016 do 31.12.2018 vo výške 12.755,30 eur na žalobcu. Zmluvou o postúpení pohľadávky z 31.12.2018 postúpil vlastník pozemkov L.. U. svoju pohľadávku proti žalovanému titulom nezaplatenej náhrady za užívanie parcel N. XXXX/X, XXXX/X a parcel W. XXXX, XXXX, XXXX za obdobie od 1.7.2016 do 1.12.2018 (týkajúce sa parcel W. XXXX, XXXX R. XXXX) a za obdobie od 1.8.2016 do 31.12.2018 (týkajúce sa parcel N. XXXX/X R. XXXX/X) vo výške 94.783,80 € na žalobcu. Žalovaný je vlastníkom mestských pozemných komunikácií v zmysle § 3d ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb., ktoré na neho prešli zákonom č. 138/1991 Zb. o majetku obcí a odmieta požadovaný nárok zaplatiť.

4. Nesporné podľa názoru súdu prvej inštancie v zmysle § 151 C.s.p. medzi stranami bolo, že zo žalovanej parcely W. XXXX/X o výmere 861 m² užíva žalovaný časť v rozsahu výmere 450 m² ako cestu a chodníky (prvý nárok), z parcely patriacej žalobcovi N. XXXX/X o výmere 276 m², N. XXXX/XX o výmere 241 m² a N. XXXX/X o výmere 514 m², spolu o výmere 1.031 m² užíva žalovaný tiež ako cestu a chodníky, čiže pozemné komunikácie (druhý nárok) a z parcel patriacich žalobcovi N. XXXX/XX o výmere 788 m² R. N. XXXX/X o výmere 389 m², spolu 1177 m² žalovaný užíva ako verejné priestranstvo (tretí nárok). Aj pri treťom uplatnenom nároku bol rozsah užívania pozemných komunikácií patriacich žalovanému nachádzajúcich sa na parcelách W. XXXX o výmere 397 m², W. XXXX/X o výmere 202 m² vlastnícky patriacich žalobcovi, EKN parcelách XXXX o výmere 197 m², EKN XXXX o výmere 243 m², W. XXXX o výmere 481 m², W. XXXX o výmere 254 m², W. XXXX o výmere 245 m², vlastnícky patriacich L.. M., spolu vo výmere 904 m² nesporný, rovnako užívanie žalovaným parcel N. XXXX/X o výmere 235 m², N. XXXX/X o výmere 2851 m², W. XXXX o výmere 1926 m² pod V., XX v podiele XX/XXX M. N., teda 842,625 m², W. XXXX o výmere 551 m², W. XXXX o výmere 128 m² vlastnícky patriacich L.. U., spolu vo výmere 4607,625 m².

5. Za nespornú skutočnosť súd prvej inštancie považoval výšku uplatneného nároku za užívanie pozemkov označených v žalobe 8,30 eur/m² za rok 2016, 7,75 eur/m² za rok 2017 a 7,75/m² za rok 2018, ako aj prechod nároku na zaplatenie sumy 12.755,30 eur voči žalovanému na žalobcu z osoby C.. L.. M. titulom zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019 za nezaplatenú náhradu za užívanie pozemkov o výmere 658 m² žalovaným za obdobie od 1.7.2016 do 31.12.2018 a titulom zmluvy o postúpení pohľadávky L.. U. na žalobcu vo výške 94.783,80 eur z dôvodu nezaplatenej peňažnej náhrady za užívanie parcel N. XXXX/X, XXXX/X, W. XXXX, XXXX R. XXXX v období od 1.7.2016 do 31.12.2018. Rozsah užívania časti EKN parcely XXXX/X o výmere 450 m² vyplýva z predloženého geometrického plánu vyhotoveného geodetom C.. F. T. zo dňa 3.11.2014, z ktorého je zrejmé, že novovytvorené parcely XXX/X o výmere 108 m² - cesty a XXXX/X o výmere 342 m² - cesta a chodníky tvoria spolu 450 m².

6. Právne súd prvej inštancie vec posúdil v zmysle ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1,2 zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 66/2009 Z.z.“), § 100 ods. 1, § 101, § 451 ods. 1,2 a § 524 Obč. zákonníka a dospel k záveru, že pokiaľ sa žalobca domáha vo vzťahu k žalovanému zaplatenia 155.057,69 eur titulom užívania pozemkov vlastnícky mu patriacich a titulom prechodu pohľadávky na základe postúpenia, jeho žaloba je opodstatnená, preto jej vyhovel.

7. Pri svojich úvahách pri priznaní nároku na primeranú náhradu vychádzal aj zo zák. č. 66/2009 Z.z. ktorý je špeciálnou úpravou, ktorou sa rieši usporiadanie vlastníctva k pozemkom pod stavbami, patriacim Mestu Michalovce - žalovanému, ktoré sú pozemnými komunikáciami - cesty a chodníky. Z ust. § 4 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z. vyplýva, že vlastník pozemku pod stavbou je povinný strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Žalobca pritom nie je aktívne legitimovanou osobou k začatiu procesu usporiadania pozemkových úprav. Nemôže byť navrhovateľom tohto správneho konania, nemôže preto ani požiadať o finančnú náhradu v zmysle § 3 ods. 3 spomínaného zákona, ktorú je možné požadovať až v začatom konaní o usporiadaní pozemkových úprav. Dočasnosť vecného bremena vyplývajúca z tohto zákona vyplýva predovšetkým z ust. § 4 ods. 2. Vecné bremeno obmedzujúce vlastníka pozemku trvá len do vykonania pozemkových úprav, teda pridelenia náhradného pozemku, alebo poskytnutia finančnej

náhrady, kedy na základe administratívneho rozhodnutia dôjde k nadobudnutiu vlastníctva pozemku pod stavbou vlastníkom stavby. Náhrada za vecné bremeno tak nemôže byť jednorazová nielen z týchto dôvodov, ale aj preto, že účelom a zmyslom zákona je, aby sa vykonaním pozemkových úprav zosúladiť vlastníctvo stavby s vlastníctvom pozemku, resp. aby sa vlastníkom pozemku stal vlastníkom stavby. Jednorazovým priznaním náhrady za vecné bremeno, bez začatia správneho konania, nedochádza k vysporiadaniu pozemku pod stavbou. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobcovi patrí opakovaná náhrada za vecné bremeno, ktoré musí strpieť vo forme užívania pozemkov, ktoré sú predmetom sporu žalovaným, tým, že má na nich postavené pozemné komunikácie, ktoré na neho prešli zo štátu a ktoré vlastní v zmysle § 3d zák. č. 135/1961 Zb. Náhrada sa premlčuje v zmysle § 100, § 101 Obč. zákonníka vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej lehote.

8. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobcovi patrí aj nárok titulom bezdôvodného obohatenia za užívania verejného priestranstva, tvoriaceho plochu parciel N. XXXX/XX o výmere 788 m² a N. XXXX/X o výmere 389 m², ktoré sú užívané verejnosťou, teda obyvateľmi mesta Michalovce - žalovaného v súlade s ust. § 451 ods. 1 Obč. zákonníka. Od 12.3.2018 je táto plocha užívaná ako verejné priestranstvo a predstavuje 878 m² v dôsledku odpredaja časti pozemkov. Pokiaľ ide o nárok titulom bezdôvodného obohatenia, tento sa premlčuje v 2-ročnej premlčacej lehote v súlade s § 107 ods. 1 Obč. zákonníka. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že žalobcom uplatnené nároky titulom bezdôvodného obohatenia premlčané nie sú. Žalobca uplatnil nárok na súde dňa 28.2.2019 za obdobie kratšie ako 3 roky späťne u pozemných komunikácií a za obdobie kratšie ako 2 roky ohľadne verejného priestranstva.

9. Súd prvej inštancie ustálil, že za užívanie pozemkov, ktoré sú zastavané pozemnými komunikáciami žalobcovi patrí takáto náhrada:

- za užívanie časti parcely W. XXXX/X v rozsahu 450 m²: za obdobie od 1.3.2016 - 31.12.2016 3.131,20 eur (od 1.3.2016 - 31.12.2016 = 306 dní x 8,30 eur / 365 dní x 450 m²) za obdobie od 1.1.2017 - 31.12.2017 3.487,50 eur (od 1.1.2017 - 31.12.2017 = 365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 450 m²) a za obdobie od 1.1.2018 - 31.12.2018 3.487,50 eur (od 1.1.2018 - 31.12.2018 = 365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 450 m²), spolu 10.106,20 eur.

- za užívanie parciel N. XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/X, spolu o výmere 1.031 m²: za obdobie od 1.3.2016 - 31.12.2016 7.174,- eur (od 1.3.2016 - 31.12.2016 = 306 dní x 8,30 eur / 365 dní x 1.031 m², od 1.1.2017 - 31.12.2017 7.990,25 eur (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 1.031 m²) a za rok 2018 7.990,25 eur (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 1.031 m²), spolu 23.154,50 eur.

- za užívanie parciel N. XXXX/X o výmere 235 m², XXXX/X D. X. XXXX U.X, spolu o výmere 3086 m²: za rok 2016 (od 1.8.2016 - 31.12.2016, t.j. 153 dní x 8,30 eur / 365 dní x 3086 m²), spolu 10.739,28 eur (tretí nárok).

- za užívanie parciel W. XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, ktoré sú zastavané pozemnými komunikáciami v rozsahu 904 m² a za parcely W. XXXX, XXXX, XXXX v rozsahu 1521,625 m², spolu 2425,62 m² za rok 2016 (od 1.7.2016 - 31.12.2016 t.j. 184 dní x 8,30 eur / 365 dní x 2425,62 m²), spolu 10.187,60 eur (tretí nárok).

- za užívanie parciel W. XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX R. parciel N. XXXX/X R. XXXX/X, ktoré sú zastavané v rozsahu 5511,62 m² za rok 2017 (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 5511,62 m²) 42.715,02 eur a za rok 2018 (365 dní x 7,75 eur / 365 dní x 5511,62 m²) 42.715,02 eur.

- za užívanie parciel N. XXXX/XX o výmere 878 m² a XXXX/X o výmere 389 m², spolu 1177 m²: za obdobie od 1.3.2017 - 31.12.2017 8.190,- eur (306 dní x 8,30 eur / 365 dní x 1177 m²) za obdobie od 1.1.2018 - 11.3.2018 1.753,73 eur (70 dní x 7,75 eur / 365 dní x 1177 m²). Po odpredaji časti parciel č. XXXX/XX R. Č.. XXXX/X žalobca od 11.3.2018 teda za obdobie od 12.3.2018 - 31.12.2018 požadoval za užívanie verejného priestranstva 5.496,28 eur (od 12.3.2018 - 31.12.2018 = 295 dní x 7,75 eur / 365 dní x 878 m²), spolu 15.440,01 eur.

Jednotlivé nároky spolu predstavujú sumu 155.057,69 eur (10.106,20 eur + 23.154,50 eur + 15.440,01 eur + 10.739,28 eur + 10.187,60 eur + 42.715,05 eur + 42.715,05 eur).

10. Pokiaľ žalovaný navrhol súdu vykonať dôkaz znaleckým dokazovaním za účelom zistenia výšky náhrady za užívanie predmetných nehnuteľností, súd prvej inštancie tento návrh zamietol, keďže vykonanie tohto dokazovania by si vyžadovalo ďalšie úkony súdu a odročenie pojednávania, pričom s prihliadnutím na § 153 C.s.p. mal za to, že žalovanému nič nebránilo takýto dôkaz navrhnúť skôr.

11. K obrane žalovaného, že požadovaná náhrada žalobcom nepokrýva celú výšku vecného bremena v zmysle § 4 zák. č. 66/2009 Z.z., ktoré musí strpieť, ale len jeho zložku v podobe užívania pozemkov žalovaným súd prvej inštancie uviedol, že náhrada je ekvivalentom nájmu. Takto priznaná náhrada nie je ani v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ žalobca vedel, že predmetné pozemky užíva žalovaný v čase ich kúpy. Naopak nepriznanie náhrady by mohlo byť vnímané v rozpore s dobrými mravmi, najmä z pohľadu porušovania základných práv žalobcu zaručených ústavou - práva vlastníť majetok (článok 20 ods. 1 Ústavy SR). Súd prvej inštancie tiež uviedol, že jeho rozhodnutie je v súlade s rozhodovacou praxou Krajského súdu v Košiciach (sp.zn. 5Co 423/2016, 1Co 512/2003, 2Co 205/2011, 5Co 244/2018, 2Co 301/2018).

12. Na základe týchto úvah žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal žalobcovi zaplatiť 155.057,69 eur s 5% úrokom z omeškania ročne od 1.3.2019 do zaplatenia, vychádzajúc z ust. § 517 ods. 1 Obč. zákonníka v spojení s § 3 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. počnúc dňom, kedy sa žalovaný dostal do omeškania, teda dňom nasledujúcim po doručení žaloby súdu (28.2.2019).

13. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v celom rozsahu voči neúspešnému žalovanému.

14. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania poukázal na to, že v danom prípade ide o vecné bremeno, ktoré vzniklo ešte pred nadobudnutím vlastníctva žalobcu k predmetným pozemkom. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia. Nárok na náhradu preto neprechádza na ďalšieho vlastníka. Svoju argumentáciu oprel o rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.z. III.ÚS 13/2010-24 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo 26/2014. Podľa názoru žalovaného, pokiaľ vznikol žalobcovi nárok na opakovanú náhradu, ide o vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 455 a nasl. Obč. zákonníka, keďže žalobca do podania žaloby na súde neúčtoval úhradu za vecné bremeno. Vytkol súdu prvej inštancie, že nesprávne priznal nárok aj za dobu, ktorá je premlčaná v zmysle § 107 ods. 1 Obč. zákonníka. Súd prvej inštancie neprípustil jeho návrh na doplnenie dokazovania ohľadom výšky bezdôvodného obohatenia, predčasne tak ukončil dokazovanie, čím uprel žalovanému právo na spravodlivý proces. Súd sa pri svojom rozhodnutí o výške nároku oprel len o odborné zistenia žalobcu, ktoré nie sú odôvodnené a sú neprimerane vysoké.

15. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Jednorazová náhrada za vecné bremeno je v danom prípade vylúčená. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, tieto sa vzťahujú na iné prípady, a to náhradu za vecné bremeno vyplývajúce z ust. § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z., preto nie sú na daný prípad aplikovateľné. V danom prípade ide o vecné bremeno, vyplývajúce z iného právneho predpisu - zák. č. 66/2009 Z.z., ktorý je špeciálnou právnou úpravou. Dočasnosť vecného bremena v zmysle tohto zákona vyplýva z ust. § 4 ods. 2. Jednorazovým priznaním náhrady za vecné bremeno, bez začatia správneho konania nedochádza k vyporiadaniu pozemkov pod stavbami. Súd správne posúdil aj námietku premlčania.

16. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobcu zotrval na odvolacej argumentácii.

17. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovaného zotrval na svojej doterajšej argumentácii. Poukázal na nález Ústavného súdu SR, PL.ÚS 42/2010, ktorý sa týka dočasnosti vecného bremena a nález II.ÚS 142/2015, podľa ktorého interpretácia zákona nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu.

18. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov, v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

19. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

20. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 12.5.2021 o 10:00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202/II. posch., pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 5.5.2021 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 3 C.s.p.

21. Žalovaný namieta odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ C.s.p., teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

22. Odvolací súd po preskúmaní odvolania dospel k záveru, že namietané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

23. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 C.s.p., z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom nemožno súdu prvej inštancie vytknúť, žeby sa dopustil nesprávneho procesného postupu, ktorým by znemožnil strane uskutočniť jej patriace procesné práva v takej miere, žeby došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Veľmi podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

25. Súd prvej inštancie sa náležite a správne vypořiadal so všetkými argumentmi strán sporu, jeho úvaha, o ktorú sa pri rozhodnutí oprel vychádza z medzí a hľadísk stanovených zákonom. Žalovaný v odvolaní len opakuje argumenty, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie, a s ktorými sa súd správne vypořiadal pri rozhodovaní vo veci. Ani v odvolacom konaní nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

26. K odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

27. Predmetom tohto konania je nárok žalobcu na náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva k pozemkom zriadením vecného bremena zákonom č. 66/2009 Z.z. a náhrada za užívanie nehnuteľností, vlastnícky mu patriacich ako verejného priestranstva, titulom bezdôvodného obohatenia.

28. Pokiaľ ide o nárok za obmedzenie vlastníckeho práva titulom zriadenia vecného bremena zák. č. 66/2009 Z.z., žalobca sa domáha opakovaného plnenia za obdobie od 1.3.2016 do 31.12.2018, vychádzajúc z trhovej ceny nájmu jednotlivých pozemkov v predmetnej lokalite za uvedené obdobie.

29. Sporným v konaní sa nestalo právo žalovaného užívať pozemky vlastnícky patriace žalobcovi na základe zák. č. 66/2009 Z.z. do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území, ktoré v konaní nebolo spochybnené. Žalovaný v konaní nespochybnil ani nárok žalobcu na náhradu za obmedzenie tohto vlastníckeho práva zriadením vecného bremena zo zákona, mal však za to, že žalobcovi patrí za toto obmedzenie jednorazová náhrada, nie náhrada formou opakovaného plnenia.

30. Súd prvej inštancie pri zodpovedaní otázky formy náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena zo zák. č. 66/2009 Z.z. vychádzal z toho, že zák. č. 66/2009 Z.z. nerieši otázku finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena. Vychádzajúc z účelu a zmyslu zákona, ktorým je dočasnosť vecného bremena, vyplývajúca predovšetkým z ust. § 4 ods. 2 tohto zákona priznanie jednorazovej náhrady za vecné bremeno podľa názoru súdu prvej inštancie nie je na mieste.

Jednorazovým priznaním náhrady za vecné bremeno, bez začatia správneho konania, ktorým by došlo k vyporiadaniu pozemkov pod stavbami, zaťaženými vecným bremenom, by nedošlo k vyriešeniu daného právneho stavu. Vecné bremeno obmedzuje vlastníka pozemku dočasne, trvá len do vykonania pozemkových úprav, teda do pridelenia náhradného pozemku, alebo poskytnutia finančnej náhrady, kedy na základe administratívneho rozhodnutia dôjde k nadobudnutiu vlastníctva pozemku pod stavbou vlastníkom stavby. Aktívne legitimovanou osobou k začatiu tohto procesu usporiadania pozemkových úprav je však len vlastník stavby, nie vlastník pozemku. Preto súd dospel k záveru, že za obmedzenie vlastníckeho práva patrí žalobcovi opakovaná náhrada za strpenie tohto obmedzenia vo forme užívania pozemkov vlastníkom stavby, v danom prípade vlastníkom pozemných komunikácií (žalovaný), na ktorého prešlo vlastníctvo v zmysle § 3d zák. č. 135/1961 Zb.

31. Vychádzajúc z týchto úvah dospel k záveru, že táto náhrada sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej premlčacej dobe v zmysle § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka, pričom žalobca uplatnil nárok včas.

32. Odvolací súd považuje úvahy súdu prvej inštancie o práve žalobcu žiadať náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zriadením vecného bremena zo zákona vo forme opakovaného plnenia za správne.

33. Niet pochyb o tom, že zák. č. 66/2009 Z.z., ktorý v ust. § 4 predpokladá možnosť zriadenia vecného bremena zo zákona, otázku náhrady za takéto obmedzenie vlastníckeho práva nerieši. V ust. § 4 však zákon odkazuje na úpravu obsiahnutú v § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Pri riešení otázky náhrady za obmedzenie vlastníckych práv je preto potrebné z týchto ustanovení vychádzať.

34. Pri úvahách o otázke náhrady za obmedzenie vlastníckych práv touto formou nemožno opomenúť, že zák. č. 66/2009 Z.z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby, ktorý by sa mohol stať predmetom zámeny. Neuplatnenie tohto postupu je až následne dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v konaní o nariadení pozemkových úprav, pričom nemožno opomenúť, že osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa prihliada na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav, ale formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch podmienok, ktorými je:

- a) v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady,
- b) ide o pozemok pod stavbou v maximálnej zákonom ustanovenej alebo nižšej výmere a
- c) o usporiadanie formou finančnej náhrady požiadala vlastník pozemku.

35. Z toho vyplýva, že zák. č. 66/2009 Z.z. nedáva vlastníkovi pozemku možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťaženým zákonným vecným bremenom a ich usporiadanie ponecháva výlučne na dobrej vôli užívateľa pozemku.

36. Z článku 3 C.s.p. vyplýva zásada výkladu právnych noriem aj podľa účelu a úmyslu zákonodarcu pri prijímaní konkrétnej právnej úpravy. Pri výklade zákonov treba postupovať aj tak, aby boli v súlade s ústavou a ostatnými zákonnými predpismi.

37. Z dôvodu absencie právnej úpravy, ale aj ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v otázke, či náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva pri zriadení vecného bremena zo zák. č. 66/2009 Z.z. má byť priznávaná jednorazovou formou alebo vo forme opakovanej náhrady, správne súd prvej inštancie pri zodpovedaní tejto otázky vychádzal zo zmyslu a účelu zákona, ktorý obmedzuje dobu trvania zákonom zriadeného vecného bremena (len) do vykonania pozemkových úprav. Z toho možno jednoznačne vyvodit', že pokiaľ ide o rozsah trvania vecného bremena, tento je dočasného charakteru. Keďže nejde o trvalú úpravu zriadenia vecného bremena zákonom a vychádzajúc z charakteru tohto obmedzenia, ktorý sa vyznačuje dočasnou, je aj podľa názoru odvolacieho súdu vylúčené žiadať jednorazovú náhradu, ktorá je náhradou za trvalé obmedzenie vlastníckych práv zriadením vecného bremena. Nakoľko v danom prípade obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom je (len) dočasné, pričom v tomto štádiu konania ani nemožno určiť, dokedy bude trvať, je namieste žiadať opakujúce sa plnenie, do času definitívneho usporiadania vzťahov medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemkov.

38. Vychádzajúc z charakteru tohto nároku priznaného formou opakovaného plnenia správne posúdil súd prvej inštancie aj otázku jeho premlčania, keď vychádzal zo všeobecnej trojročnej premlčacej doby ustanovenej v § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka. Dospel tak k správne záveru o tom, že nárok nie je premlčaný.

39. Pokiaľ žalovaný pri svojej argumentácii vychádzal z rozhodnutí najvyšších súdnych autorít, ktoré v priebehu konania predkladal, k tomu je potrebné uviesť, že ním uvádzané rozhodnutia sa týkajú náhrady za vecné bremeno, vyplývajúce z iných právnych predpisov, ako je zák. č. 66/2009 Z.z. Ako už bolo skôr uvedené, k otázke formy náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. do rozhodnutia odvolacieho súdu nie je judikovaný jednoznačný právny názor najvyšších súdnych autorít, o ktoré by sa mohol odvolací súd oprieť. Rozhodovacia prax prvostupňových a odvolací súdov nie je jednotná a táto nebola zatiaľ ustálená. Ani z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2020, sp. zn. 8Cdo/17/2019 nevyplývajú úvahy, o ktoré by sa mohol odvolací súd oprieť pri zohľadnení špecifik vyplývajúcich zo zák. č. 66/2009 Z.z. v súvislosti s priznaním náhrady v porovnaní s priznávaním náhrady za vecné bremeno podľa iných právnych predpisov, a to najmä pri zohľadnení dočasného charakteru tohto obmedzenia.

40. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku žalovaného, ktorý vytyka súdu prvej inštancie, že nevykonal ním navrhnutý dôkaz ohľadom výšky bezdôvodného obohatenia odvolací súd dospel k záveru, že táto nie je opodstatnená.

41. Podľa § 153 ods. 1 C.s.p. strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

42. Podľa § 153 ods. 2, 3 C.s.p. na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania, alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

43. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania vyplývajúcou z ust. § 153 C.s.p. Strany sporu nie sú oprávnené vykonať procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas.

44. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd zistil, že žalovaný vo vyjadrení k žalobe (č.l. 50 spisu) síce spochybnil nárok žalobcu tvrdiac, že tento je premlčaný a z tohto dôvodu navrhol žalobu zamietnuť, avšak žiadnym spôsobom nespochybnil výšku uplatneného nároku. Žalovaný netvrdil, že nárok vyčíslený žalobcom je neprimerane vysoký, resp. nezodpovedá obvykle požadovanému nájomnému za podobné pozemky. Žalovaný bol pritom súdom vyzvaný, aby sa k žalobe vyjadril v lehote 30 dní, a aby v tejto lehote zároveň uplatnil prostriedky procesnej obrany, pričom ho súd zároveň poučil v zmysle § 153 ods. 1, 2 C.s.p.

45. Správne preto postupoval súd prvej inštancie, pokiaľ na procesnú obranu žalovaného, spočívajúcu v spochybnení vyčíslenia výšky uplatneného nároku zo strany žalobcu neprihliadol najmä za situácie, keď žalovaný (až) na pojednávaní dňa 6.12.2019 túto skutočnosť spochybnil a za tým účelom navrhol doplniť dokazovanie o určenie výšky prípadnej náhrady. Možno sa len stotožniť s názorom súdu prvej inštancie, ktorý takto navrhnuté dokazovanie bez toho, aby bolo dostatočne konkretizované a bez toho, aby žalovaný uviedol akýkoľvek dôvod, prečo takýto dôkaz nenavrhol skôr, odmietol.

46. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok vrátane výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny.

47. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému.

48. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).